Blogi

Suuret setelit vertailussa – kuinka olemme tehneet seteleistä entistä turvallisempia?

Raha ja maksaminen | 16.10.2019 | Tanja Raita

KIRJOITTAJA

Tanja Raita
Tietojärjestelmäekonomisti

Moderneissa sadan euron ja sadan dollarin seteleissä on kiinnostavia turvatekijöitä.

Uudistettu sadan euron seteli laskettiin toukokuussa liikkeelle Suomessa ja koko euroalueella. Yhdysvalloissa liikkeelle laskettiin puolestaan uusi sadan dollarin seteli vuonna 2013. Tuon esiin kummastakin setelistä muutaman kiinnostavan uuden turvatekijän.

Minkälaisia huomionarvoisia turvatekijöitä näissä seteleissä sitten on? Euroseteleissä on uudistettu hologramminauhaa. Se on metallinen leveä nauha setelin oikeassa reunassa. Hologramminauhaa on käytetty jo pitkään seteleissä, myös euroissa. Mutta nyt nauhaan on tuotu uusia ominaisuuksia. Kun katsot hologramminauhan ylintä osaa, näet kuinka euron tunnukset kiertävät ympyrää satelliitin tavoin. Tällaista turvatekijää ei ole aiemmin käytetty seteleissä.

Sadan euron hologramminauhassa euron tunnukset kiertävät ympyrää satelliitin tavoin.

Sadan dollarin setelissä on erikoisuutena puolestaan keskellä seteliä sininen turvalanka, jossa on liikkuvia kellon ja satasen kuvia. Kun käännät seteliä ylhäältä alas, kellosymboli liikkuu vasemmalta oikealla muuttuen arvoksi sata. Kun taivutat seteliä vasemmalta oikealle, kuviot liikkuvat ylös alas. Tämän lisäksi kyseessä on sukeltava turvalanka, koska turvalanka jää osan matkaa paperin pinnan alle. Vaaleat kohdat ovatkin paperia sinisen nauhan päällä. Turvalanka on ujutettu paperikerrosten väliin jo paperinvalmistuksessa. Turvalanka on myöskin vanhaa tekniikkaa, mutta kuvion vaihtuminen on uusi toiminnollisuus.

Sadan dollarin setelissä on erikoisuutena keskellä seteliä sininen turvalanka, jossa on liikkuvia kellon ja satasen kuvia.

Eurojen uudistuskierros on saatu loppuun tänä vuonna ja nyt kaikki setelit 5 eurosta 200 euroon on päivitetty. Näihin kaikkiin seteleihin on tuotu uusinta setelitekniikkaa. Seteleistä löytyy monia muitakin mielenkiintoisia uusia turvatekijöitä kuin edellä kuvattu.

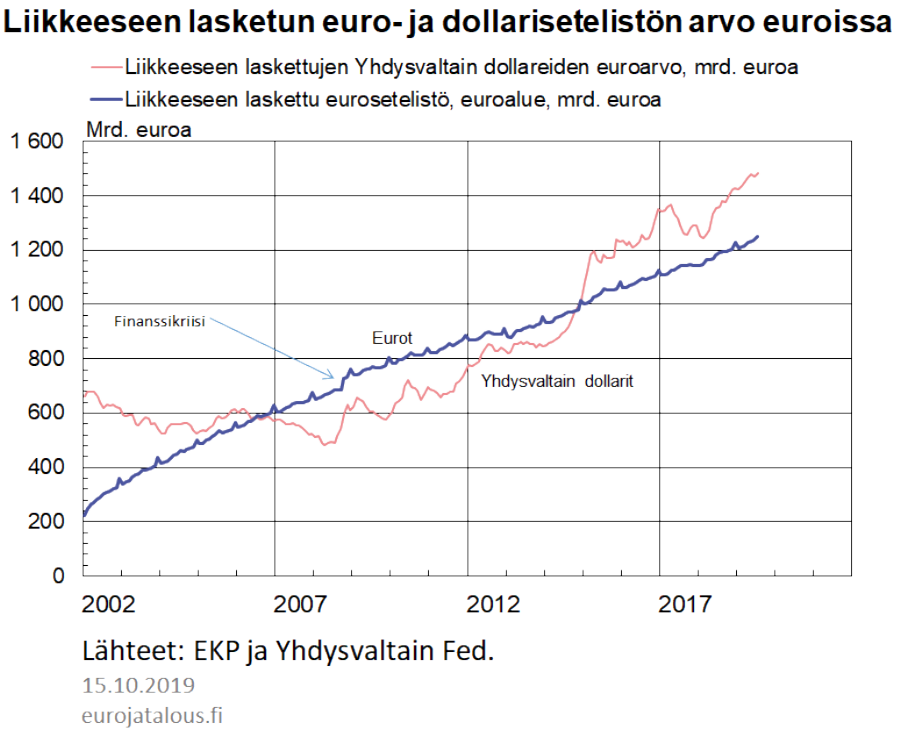
USA dollarin edellinen uudistus päättyi ylläolevaan sadan dollarin seteliin. Yhdysvalloissa on alkamassa seuraava uudistuskierros ensi vuosikymmenellä. Dollareissa on perinteisesti ollut aika vaatimattomia turvatekijöitä. Sata dollaria nostettiin esiin tässä sen takia, koska se poikkeaa muista dollarien seteleistä tämän uuden ja tasokkaan turvatekijän ansiosta. Turvalanka dollarissa, samoin kuin hologramminauha euroissa, ovat kummatkin selkeästi silmin tunnistettavia ominaisuuksia. Kun otat setelin käteen ja taivuttelet sitä, näet kuinka taitavia turvatekijöitä seteleihin on upotettu.

Miksi sitten taalan tai euron seteliä uudistetaan aika ajoin? Koska niiden väärentäminen halutaan tehdä vaikeammaksi. Lisäksi samalla setelien käytettävyyttä parannetaan esimerkiksi uusien pinnoitteiden avulla. Tämä tuo kustannussäästöjä valmistuskustannuksista kun setelit kiertää pitempään käytössä. Vaikka setelit näin uudistuvatkin, Euroopassa ja USA:ssa myös vanhat setelit säilyttävät arvonsa, eikä niitä tarvitse vaihtaa uusiin.

Entä miten kaikki tämä työ väärentämistä vastaan suhtautuu sitä vasten, kun puhutaan, että käteistä käytetään entistä vähemmän? Kun katsot alla olevaa kuvaajaa, näet että maailman suurimpia käteisvaluuttoja, euroa ja dollaria, on kierrossa koko ajan entistä enemmän. Kuvaaja ei eritteli seteliarvoja vaan siinä on koko liikkeellelasku euroalueella ja Yhdysvalloissa. Vaikka

Suomessa seteleitä ei löydy rahapusseista entiseen malliin, niin matkailun mukana Suomenkin rajojen yli kulkeutuu koko ajan seteleitä. Silloin on hyvä tuntea, oli kädessä euro tai dollari, muutama turvatekijä.

Kuvio 1.

Asiasanat

dollari, euro, käteinen, setelit